ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

ह॒रि॒ः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे – चतुर्थः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated October 31, 2021

1. This replaces the earlier version 1.0 dated August 31, 2021.

2. We have listened to the Krama Paaraayanam telecast by TTD channel. No corrections found . Further , no corrections found and reported till October 15, 2021.

3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.

4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st	Version Number	0.0 dated July 21, 2018
2nd	Version Number	1.0 dated Aug 31, 2021

Table of Contents

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः 4

2.4 द्वितीय काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं.................................4

================================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

2.4 द्वितीय काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टिविधानं

T.S.2.4.1.1 - Kramam

देवा मनुष्याः । मनुष्याः पितरः । पितरस्ते । ते ऽन्यतः । अन्यत आसन्न् । आसन्नसुराः । असुरा रक्षाꣳसि । रक्षाꣳसि पिशाचाः । पिशाचास्ते । ते ऽन्यतः । अन्यत स्तेषाम् । तेषाम् देवानाम् । देवानामुत । उत यत् । यदल्पम् । अल्पं ँलोहितम् । लोहितमकुर्वन्न् । अकुर्वन् तत् । तद् रक्षाꣳसि । रक्षाꣳसि रात्रीभिः । रात्रीभिरसुभ्नन्न् । रात्रीभिरिति रात्रि – भिः । असुभ्नन् तान् । तान्थ् सुब्धान् । सुब्धान् मृतान् । मृतानभि । अभि वि । व्यौच्छत् । औच्छत् ते । ते देवाः । देवा अविदुः । अविदुर् यः । यो वै । वै नः । नो ऽयम् । अयम् म्रियते । म्रियते रक्षाꣳसि । रक्षाꣳसि वै । वा इमम् । इमम्(2) घ्नन्ति । घ्नन्तीति । इति ते । ते रक्षाꣳसि । रक्षाꣳस्युप ।

उपामन्त्रयन्त । अमन्त्रयन्त तानि । तान्यब्रुवन्न् । अब्रुवन् वरम् ।

वरं वृँणामहै । वृणामहै यत् । यदसुरान् । 1 (50/51)

T.S.2.4.1.2 - Kramam

असुरान् जयाम । जयाम तत् । तन्नः । नः सह । सहासत् ।

असदिति । इति ततः । ततो वै । वै देवाः । देवा असुरान् ।

असुरानजयन्न् । अजयन् ते । तेऽसुरान् । असुरान् जित्वा ।

जित्वा रक्षाꣳसि । रक्षाꣳस्यप । अपानुदन्त । अनुदन्त तानि ।

तानि रक्षाꣳसि । रक्षाꣳस्यनृतम् । अनृतमकर्त । अकर्तेति ।

इति समन्तम् । समन्तम् देवान् । समन्तमिति सम् – अन्तम् ।

देवान् परि । पर्यविशन्न् । अविशन् ते । ते देवाः । देवा अग्नौ ।

अग्नावनाथन्त । अनाथन्त ते । ते ऽग्नये । अग्नये प्रवते ।

प्रवते पुरोडाशम् । प्रवत इति प्र – वते । पुरोडाशमष्टाकपालम् ।

अष्टकपालम् निः । अष्टकपालमित्यष्टा – कपालम् । निरवपन्न् ।

अवपन्नग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते ऽग्नये । विबाधवत

इति विबाध – वते । अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यत् । प्रतीकवत

इति प्रतीक – वते । यदग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते निरवपन्न् ।

प्रवत इति प्र – वते । निरवपन्. यानि । निरवपन्निति निः–अवपन्न् ।
यान्येव । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् रक्षाꣳसि ।
रक्षाꣳस्यासन्न् । 2 (50/57)

T.S.2.4.1.3 - Kramam

आसन् तानि । तानि तेन । तेन प्र । प्राणुदन्त । अनुदन्त यत् ।
यदग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते यानि । विबाधवत इति
विबाध – वते । यान्येव । एवाभितः । अभितो रक्षाꣳसि ।
रक्षाꣳस्यासन्न् । आसन् तानि । तानि तेन । तेन वि । व्यबाधन्त ।
अबाधन्त यत् । यदग्नये । अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यानि ।
प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । यान्येव । एव पश्चात् । पश्चाद्
रक्षाꣳसि । रक्षाꣳस्यासन्न् । आसन् तानि । तानि तेन । तेनाप ।
अपानुदन्त । अनुदन्त ततः । ततो देवाः । देवा अभवन्न् । अभवन्
परा । परा ऽसुराः । असुरा यः । यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्थ्
स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य–वान् । स्याथ् सः । स स्पर्द्धमानः ।
स्पर्द्धमान एतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजेत । यजेताग्नये ।
अग्नये प्रवते । प्रवते पुरोडाशम् । प्रवत इति प्र – वते ।

पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः ।
अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदग्नये ।
अग्नये विबाधवते । विबाधवते ऽग्नये ।
विबाधवत इति विबाध – वते । **3 (50/56)**

T.S.2.4.1.4 - Kramam

अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यत् । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते ।
यदग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते निर्वपति । प्रवत इति प्र – वते ।
निर्वपति यः । निर्वपतीति निः – वपति । य एव । एवास्मात् ।
अस्माच्छ्रेयान् । श्रेयान् भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यस्तम् । तम् तेन । तेन प्र ।
प्र णुदते । नुदते यत् । यदग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते यः ।
विबाधवत इति विबाध – वते । य एव । एवैनेन । एनेन सदृङ्ङ् ।
सदृङ् तम् । सदृङ्ङिति स – दृङ्ङ् । तम् तेन । तेन वि ।
वि बाधते । बाधते यत् । यदग्नये । अग्नये प्रतीकवते ।
प्रतीकवते यः । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । य एव । एवास्मात् ।
अस्मात् पापीयान् । पापीयान् तम् । तम् तेन । तेनाप । अप नुदते ।
नुदते प्र । प्र श्रेया॒ँ॑सम् । श्रेया॒ँ॑सम् भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यम् नुदते ।

नुदते ऽति । अति सदृशम् । सदृशम् क्रामति । क्रामति न । नैनम् ।

एनम् पापीयान् । पापीयानाप्नोति । आप्नोति यः । य एवम् ( ) ।

एवं ँविद्वान् । विद्वानेतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजते ।

यजत इति यजते ॥ **4** (**54/60**)

(वृणामहै यत् - पुरस्ताद् रक्षाꣳसि - वपेदग्नये विबाधवत - एवं - चत्वारि च) (A1)

T.S.2.4.2.1 - Kramam

देवासुराः सम्ँयत्ताः । देवासुरा इति देव - असुराः ।

सम्ँयत्ता आसन्न् । सम्ँयत्ता इति सं-यत्ताः । आसन् ते ।

ते देवाः । देवा अब्रुवन्न् । अब्रुवन्. यः । यो नः । नो वीर्यावत्तमः ।

वीर्यावत्तमस्तम् । वीर्यावत्तम इति वीर्यावत् - तमः । तमनु ।

अनु समारभामहै । समारभामहा इति । समारभामहा इति

सम् - आरभामहै । इति ते । त इन्द्रम् । इन्द्रमब्रुवन्न् ।

अब्रुवन् त्वम् । त्वं ँवै । वै नः । नो वीर्यावत्तमः । वीर्यावत्तमोऽसि ।

वीर्यावत्तम इति वीर्यावत् - तमः । असि त्वाम् । त्वामनु ।

अनु समारभामहै । समारभामहा इति । समारभामहा इति
सम् – आरभामहै । इति सः । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् तिस्रः ।
तिस्रो मे । म इमाः । इमा स्तनुवः । तनुवो वीर्यावतीः । वीर्यावती
स्ताः । वीर्यावतीरिति वीर्य – वतीः । ताः प्रीणीत । प्रीणीताथ ।
अथासुरान् । असुरानभि । अभि भविष्यथ । भविष्यथेति । इति ताः ।
ता वै । वै ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्यब्रुवन्न् । अब्रुवन्नियम् ।
इयमꣳहोमुक् । अꣳहोमुगियम् । अꣳहोमुगित्यꣳहः – मुक् ।
इयं ँविमृधा । विमृधेयम् । विमृधेति वि – मृधा । इयमिन्द्रियावती ।
इन्द्रियावतीति । इन्द्रियावतीतीन्द्रिय – वती । **5 (50/60)**

T.S.2.4.2.2 - Kramam

इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् ते । त इन्द्राय । इन्द्रायाꣳहोमुचे ।
अꣳहोमुचे पुरोडाशम् । अꣳहोमुच इत्यꣳहः – मुचे ।
पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरवपन्न् । अवपन्निन्द्राय ।
इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधायेन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावते यत् ।
इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । यदिन्द्राय । इन्द्रायाꣳहोमुचे ।

अ॒ꣳहो॒मुचे॒ निर॑वपन्न् । अ॒ꣳहो॒मु॒च इत्य॑ꣳहः – मुचे᳚ ।
नि॒र॑व॒प॒न्नꣳह॑सः । नि॒र॑व॒प॒न्निति॑ निः – अव॑पन्न् । अꣳह॑स ए॒व ।
ए॒व तेन॑ । तेना॑मुच्यन्त । अ॒मु॒च्य॒न्त॒ यत् । यदिन्द्रा॑य । इन्द्रा॑य वैमृ॒धाय॑ ।
वै॒मृ॒धाय॒ मृधः॑ । मृध॑ ए॒व । ए॒व तेन॑ । तेनाप॑ । अपा᳚घ्नत ।
अ॒घ्न॒त॒ यत् । यदिन्द्रा॑य । इन्द्रा॑येन्द्रि॒याव॑ते । इ॒न्द्रि॒याव॑त इन्द्रि॒यम् ।
इ॒न्द्रि॒याव॑त॒ इती᳚न्द्रि॒य – व॒ते॒ । इ॒न्द्रि॒यमे॒व । ए॒व तेन॑ । तेना॒त्मन् ।
आ॒त्मन्न॑दधत । अ॒द॒ध॒त॒ त्रय॑स्त्रिꣳशत्कपालम् । त्रय॑स्त्रिꣳशत्कपालम्
पु॒रो॒डाश᳚म् । त्रय॑स्त्रिꣳशत्कपाल॒मिति॒ त्रय॑स्त्रिꣳशत् – क॒पा॒ल॒म् ।
पु॒रो॒डा॒श॒म् निः । निर॑वपन्न् । अ॒व॒प॒न् त्रय॑स्त्रिꣳशत् । त्रय॑स्त्रिꣳश॒द् वै ।
त्रय॑स्त्रिꣳश॒दिति॒ त्रयः॑–त्रि॒ꣳ॒श॒त् । वै दे॒वताः᳚ । दे॒वता॒स्ताः । ता इन्द्रः॑ ।
इन्द्र॑ आ॒त्मन् । आ॒त्मन्न॑नु । अनु॑ स॒मार॑म्भयत । स॒मार॑म्भयत॒ भूत्यै᳚ ।
स॒मार॑म्भय॒तेति॑ सं – आर॑म्भयत । भूत्यै॒ ताम् । **6 (50/59)**

T.S.2.4.2.3 - Kramam

तां ँवाव । वाव दे॒वाः । दे॒वा विजि॑तिम् । विजि॑तिमु॒त्तमाम् ।
विजि॑ति॒मिति॒ वि – जि॒ति॒म् । उ॒त्त॒मामसु॑रैः । उ॒त्त॒मामित्यु॑त्–त॒माम् ।
अ॒सु॒रै॒र् वि । व्य॑जयन्त । अ॒ज॒य॒न्त॒ यः । यो भ्रातृ॑व्यवान् ।

भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य – वान् । स्याथ् सः ।
स स्पर्द्धमानः । स्पर्द्धमान एतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजेत ।
यजेतेन्द्राय । इन्द्रायाꣳहोमुचे । अꣳहोमुचे पुरोडाशम् । अꣳहोमुच
इत्यꣳहः–मुचे । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः ।
एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदिन्द्राय ।
इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधायेन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते ।
इन्द्रियावते ऽꣳहसा । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । अꣳहसा वै ।
वा एषः । एष गृहीतः । गृहीतो यस्मात् । यस्माच्छ्रेयान् । श्रेयान्
भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो यत् । यदिन्द्राय । इन्द्रायाꣳहोमुचे । अꣳहोमुचे
निर्वपति । अꣳहोमुच इत्यꣳहः – मुचे । निर्वपत्यꣳहसः ।
निर्वपतीति निः – वपति । अꣳहस एव । एव तेन । तेन मुच्यते ।
मुच्यते मृधा । मृधा वै । वा एषः । एषो ऽभिषण्णः । अभिषण्णो
यस्मात् । अभिषण्ण इत्यभि – सन्नः । यस्माथ् समानेषु ।
समानेष्वन्यः । अन्यः श्रेयान् । श्रेयानुत ( ) ।
उताभ्रातृव्यः । **7** (**50/59**)

T.S.2.4.2.4 - Kramam

अभ्रातृव्यो यत् । यदिन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधाय मृधः ।

मृध एव । एव तेन । तेनाप । अप हते । हते यत् । यदिन्द्राय ।

इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावत इन्द्रियम् । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय–वते ।

इन्द्रियमेव । एव तेन । तेनात्मन् । आत्मन् धत्ते ।

धत्ते त्रयस्त्रि॒ꣳशत्कपालम् । त्रयस्त्रि॒ꣳशत्कपालम् पुरोडाशम् ।

त्रयस्त्रि॒ꣳशत्कपालमिति त्रयस्त्रि॒ꣳशत्–कपालम् । पुरोडाशम् निः ।

निर् वपति । वपति त्रयस्त्रि॒ꣳशत् । त्रयस्त्रि॒ꣳशद् वै । त्रयस्त्रि॒ꣳशदिति

त्रयः–त्रि॒ꣳशत् । वै देवताः । देवतास्ताः । ता एव । एव यजमानः ।

यजमान आत्मन्न् । आत्मन्ननु । अनु समारम्भयते । समारम्भयते भूत्यै ।

समारम्भयत इति सम् – आरम्भयते । भूत्यै सा । सा वै । वा एषा ।

एषा विजितिः । विजितिर् नाम । विजितिरिति वि–जितिः । नामेष्टिः ।

इष्टिर् यः । य एवम् । एवं ँविद्वान् । विद्वानेतया । एतयेष्ट्या ।

इष्ट्या यजते । यजत उत्तमाम् । उत्तमामेव । उत्तमामित्युत्–तमाम् ।

एव विजितम् । विजितिम् भ्रातृव्येण । विजितिमिति वि – जितिम् ।

भ्रातृव्येण वि । वि जयते । जयत इति जयते ॥ **8** (**49/56**)

(इन्द्रियावती – भूत्या – उतै – कान्न पञ्चाशच्च) (A2)

T.S.2.4.3.1 - Kramam

देवासुराः सम्ँयत्ताः । देवासुरा इति देव – असुराः ।
सम्ँयत्ता आसन्न् । सम्ँयत्ता इति सम् – यत्ताः । आसन् तेषाम् ।
तेषाम् गायत्री । गायत्र्योजः । ओजो बलम् । बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं
ँवीर्यम् । वीर्यम् प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र – जाम् ।
पशून्थ् सङ्गृह्य । सङ्गृह्यादाय । सङ्गृह्येति सम् – गृह्य ।
आदायापक्रम्य । आदायेत्या – दाय । अपक्रम्यातिष्ठत् ।
अपक्रम्येत्यप – क्रम्य । अतिष्ठत् ते । ते ऽमन्यन्त ।
अमन्यन्त यतरान् । यतरान्. वै । वा इयम् । इयमुपावर्थ्स्यति ।
उपावर्थ्स्यति ते । उपावर्थ्स्यतीत्युप – आवर्थ्स्यति । त इदम् ।
इदं भविष्यन्ति । भविष्यन्तीति । इति ताम् । तां ँवि । व्यह्वयन्त ।
अह्वयन्त विश्वकर्मन्न् । विश्वकर्मन्निति । विश्वकर्मन्निति
विश्व – कर्मन्न् । इति देवाः । देवा दाभि । दाभीति । इत्यसुराः ।
असुराः सा । सा न । नान्यतरान् । अन्यतरा॑श्चन । चनोपावर्तत ।

उपावर्तत ते । उपावर्ततेत्युप - आवर्तत । ते देवाः । देवा एतत् ।

एतद् यजुः । यजुरपश्यन्न् । अपश्यन्नोजः । ओजोऽसि । असि सहः ।

सहोऽसि । असि बलम् । बलमसि । असि भ्राजः । **9 (50/59)**

T.S.2.4.3.2 - Kramam

भ्राजोऽसि । असि देवानाम् । देवानां धाम ।

धाम नाम । नामाऽसि । असि विश्वम् । विश्वमसि । असि विश्वायुः ।

विश्वायुः सर्वम् । विश्वायुरिति विश्व - आयुः । सर्वमसि । असि

सर्वायुः । सर्वायुरभिभूः । सर्वायुरिति सर्व - आयुः । अभिभूरिति ।

अभिभूरित्यभि - भूः । इति वाव । वाव देवाः । देवा असुराणाम् ।

असुराणामोजः । ओजो बलम् । बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् ।

वीर्यम् प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र - जाम् ।

पशूनवृञ्जत । अवृञ्जत यत् । यद् गायत्री । गायत्र्यपक्रम्य ।

अपक्रम्यातिष्ठत् । अपक्रम्येत्यप - क्रम्य । अतिष्ठत् तस्मात् ।

तस्मादेताम् । एताम् गायत्री । गायत्रीति । इतीष्टिम् । इष्टिमाहुः ।

आहुः सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरो वै । सम्ँवथ्सर इति

सं - वथ्सरः । वै गायत्री । गायत्री सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरो वै ।

सम्ँवथ्सर इति सम् - वथ्सरः । वै तत् । तदपक्रम्य ।

अपक्रम्यातिष्ठत् । अपक्रम्येत्यप-कम्य । अतिष्ठद् यत् । यदेतया ।

एतया देवाः । देवा असुराणाम् । असुराणामोजः । ओजो बलम् ।

बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवीर्यम् ( ) । वीर्यम् प्रजाम् । **10 (50/58)**

T.S.2.4.3.3 - Kramam

प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र - जाम् । पशूनवृञ्जत ।

अवृञ्जत तस्मात् । तस्मादेताम् । एता७ँ सम्ँवर्गः । सम्ँवर्ग इति ।

सम्ँवर्ग इति सम् - वर्गः । इतीष्टिम् । इष्टिमाहुः । आहुर् यः ।

यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य-वान् ।

स्याथ् सः । स स्पर्द्धमानः । स्पर्द्धमान एतया । एतयेष्ट्या ।

इष्ट्या यजेत । यजेताग्नये । अग्नये सम्ँवर्गाय । सम्ँवर्गाय

पुरोडाशम् । सम्ँवर्गायेति सम् - वर्गाय । पुरोडाशमष्टाकपालम् ।

अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा - कपालम् । निर् वपेत् ।

वपेत् तम् । त७ँ शृतम् । शृतमासन्नम् । आसन्नमेतेन ।

आसन्नमित्या - सन्नम् । एतेन यजुषा । यजुषाऽभि । अभि मृशेत् ।

मृशेदोजः । ओज एव । एव बलम् । बलमिन्द्रियम् ।

इन्द्रियं ँवीर्यम् । वीर्यं प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति

प्र – जाम् । पशून् भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते । वृङ्क्ते भवति ।

भवत्यात्मना । आत्मना परा । परा ऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः ।

भ्रातृव्यो भवति । भवतीति भवति ॥ **11** (**45/52**)

(बलमस्ये – तया देवा असुराणामोजो बलमिन्द्रियं ँवीर्यं – पञ्चचत्वारिꣳशच्च) (A3)

T.S.2.4.4.1 - Kramam

प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत ।

प्रजा इति प्र–जाः । असृजत ताः । ता अस्मात् । अस्माथ् सृष्टाः ।

सृष्टाः पराचीः । पराचीरायन्न् । आयन् ताः । ता यत्र । यत्रावसन्न् ।

अवसन् ततः । ततो गर्मुत् । गर्मुदुत् । उदतिष्ठत् । अतिष्ठत् ताः ।

ता बृहस्पतिः । बृहस्पतिश्च । चान्ववैताम् । अन्ववैताꣳ सः ।

अन्ववैतामित्यनु – अवैताम् । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् बृहस्पतिः ।

बृहस्पतिरनया । अनया त्वा । त्वा प्र । प्र तिष्ठानि । तिष्ठान्यथ ।

अथ त्वा । त्वा प्रजाः । प्रजा उपावर्थ्स्यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः ।

उपावर्थ्स्यन्तीति । उपावर्थ्स्यन्तीत्युप – आवर्थ्स्यन्ति । इति तम् ।

तम् प्र । प्रातिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततो वै । वै प्रजापतिम् ।
प्रजापतिम् प्रजाः । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । प्रजा उपावर्तन्त ।
प्रजा इति प्र - जाः । उपावर्तन्त यः । उपावर्तन्तेत्युप - आवर्तन्त ।
यः प्रजाकामः । प्रजाकामः स्यात् । प्रजाकाम इति प्रजा - कामः ।
स्यात् तस्मै । तस्मा एतम् । एतम् प्राजापत्यम् । प्राजापत्यम्
गार्मुतम् । प्राजापत्यमिति प्राजा - पत्यम् । गार्मुतम् चरुम् ।
चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेत् प्रजापतिम् । प्रजापतिमेव ।
प्रजापतिमिति प्रजा - पतिम् । **12 (50/61)**

<u>T.S.2.4.4.2 - Kramam</u>

एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति
भाग - धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै ।
अस्मै प्रजाम् । प्रजाम् प्र । प्रजामिति प्र - जाम् । प्र जनयति ।
जनयति प्रजापतिः । प्रजापतिः पशून् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः ।
पशूनसृजत । असृजत ते । ते ऽस्मात् । अस्माथ् सृष्टाः ।
सृष्टाः पराञ्चः । पराञ्च आयन्न् । आयन् ते । ते यत्र । यत्रावसन्न् ।
अवसन् ततः । ततो गर्मुत् । गर्मुदुत् । उदतिष्ठत् । अतिष्ठत् तान् ।

तान् पूषा । पूषा च । चान्ववैताम् । अन्ववैता॒ꣳ सः ।
अन्ववैतामित्यनु - अवैताम् । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् पूषा ।
पूषा ऽनया । अनया मा । मा प्र । प्र तिष्ठ । तिष्ठाथ । अथ त्वा ।
त्वा पशवः । पशव उपावथ्स्र्यन्ति । उपावथ्स्र्यन्तीति ।
उपावथ्स्र्यन्तीत्युप - आवथ्स्र्यन्ति । इति माम् । माम् प्र । प्र तिष्ठ ।
तिष्ठेति । इति सोमः । सोमो ऽब्रवीत् । अब्रवीन् मम । मम वै ।
वा अकृष्टपच्यम् । **13 (50/55)**

T.S.2.4.4.3 - Kramam

अकृष्टपच्यमिति । अकृष्टपच्यमित्यकृष्ट - पच्यम् । इत्युभौ । उभौ
वाम् । वाम् प्र । प्र तिष्ठानि । तिष्ठानीति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् तौ ।
तौ प्र । प्रातिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततो वै । वै प्रजापतिम् ।
प्रजापतिम् पशवः । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । पशव उपावर्तन्त ।
उपावर्तन्त यः । उपावर्तन्तेत्युप - आवर्तन्त । यः पशुकामः ।
पशुकामः स्यात् । पशुकाम इति पशु - कामः । स्यात् तस्मै ।
तस्मा एतम् । एतꣳ सोमापौष्णम् । सोमापौष्णम् गार्मुतम् ।
सोमापौष्णमिति सोमा - पौष्णम् । गार्मुतम् चरुम् । चरुम् निः ।

निर् वपेत् । वपेथ् सोमापूषणौ । सोमापूषणावेव । सोमापूषणाविति
सोमा – पूषणौ । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप ।
भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तौ । तावेव ।
एवास्मै । अस्मै पशून् । पशून् प्र । प्र जनयतः । जनयतः सोमः ।
सोमो वै । वै रेतोधाः । रेतोधाः पूषा । रेतोधा इति रेतः – धाः ।
पूषा पशूनाम् । पशूनाम् प्रजनयिता । प्रजनयिता सोमः ।
प्रजनयितेति प्र – जनयिता । सोम एव । एवास्मै । अस्मै रेतः ।
रेतो दधाति । दधाति पूषा ( ) । पूषा पशून् । पशून् प्र । प्र जनयति ।
जनयतीति जनयति ॥ **14** (**53/62**)

(वपेत् प्रजापतिं – वँै – दधाति पूषा – त्रीणि च) (A4)

T.S.2.4.5.1 - Kramam

अग्ने गोभिः । गोभिर् नः । न आ । आ गहि । गहीन्दो ।
इन्दो पुष्ट्या । इन्दो इतीन्दो । पुष्ट्या जुषस्व । जुषस्व नः ।
न इति नः ॥ इन्द्रो धर्ता । धर्ता गृहेषु । गृहेषु नः । न इति नः ॥
सविता यः । यः सहस्रियः । सहस्रियः सः । स नः । नो गृहेषु ।
गृहेषु रारणत् । रारणदिति रारणत् ॥ आ पूषा । पूषा एतु । एत्वा ।

आ वसु । वस्विति वसु ॥ धाता ददातु । ददातु नः । नो रयिम् ।
रयिमीशानः । ईशानो जगतः । जगतस्पतिः । पतिरिति पतिः ॥
स नः । नः पूर्णेन । पूर्णेन वावनत् । वावनदिति वावनत् ॥
त्वष्टा यः । यो वृषभः । वृषभो वृषा । वृषा सः । स नः ।
नो गृहेषु । गृहेषु रारणत् । रारणदिति रारणत् ॥ सहस्रेणायुतेन ।
अयुतेन च । चेति च ॥ येन देवाः । देवा अमृतम् ( ) ।
अमृतं दीर्घम् । **15 (50/51)**

T.S.2.4.5.2 - Kramam

दीर्घ७ श्रवः । श्रवो दिवि । दिव्यैरयन्त । ऐरयन्तेत्यैरयन्त ॥
रायस्पोष । पोष त्वम् । त्वमस्मभ्यम् । अस्मभ्यम् गवाम् ।
अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् । गवाम् कुल्मिम् । कुल्मिम् जीवसे ।
जीवस आ । आ युवस्व । युवस्वेति युवस्व ॥ अग्निर् गृहपतिः ।
गृहपतिः सोमः । गृहपतिरिति गृह – पतिः । सोमो विश्ववनिः ।
विश्ववनिः सविता । विश्ववनिरिति विश्व – वनिः । सविता सुमेधाः ।
सुमेधाः स्वाहा । सुमेधा इति सु – मेधाः । स्वाहेति स्वाहा ॥
अग्ने गृहपते । गृहपते यः । गृहपत इति गृह – पते । यस्ते ।

ते घृत्यः । घृत्यो भागः । भागस्तेन । तेन सहः । सह ओजः ।
ओज आक्रममाणाय । आक्रममाणाय धेहि ।
आक्रममाणायेत्या - क्रममाणाय । धेहि श्रैष्ठ्यात् । श्रैष्ठ्यात् पथः ।
पथो मा । मा योषम् । योषम् मूर्द्धा । मूर्द्धा भूयासम् ।
भूयास स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ **16** (**38/44**)

(अमृत - मष्टात्रि॒ँशच्च) (A5)

T.S.2.4.6.1 - Kramam

चित्रया यजेत । यजेत पशुकामः । पशुकाम इयम् । पशुकाम
इति पशु - कामः । इयं वै । वै चित्रा । चित्रा यत् । यद् वै ।
वा अस्याम् । अस्यां विश्वम् । विश्वम् भूतम् । भूतमधि ।
अधि प्रजायते । प्रजायते तेन । प्रजायत इति प्र - जायते ।
तेनेयम् । इयम् चित्रा । चित्रा यः । य एवम् । एवं विद्वान् ।
विद्वाँश्चित्रया । चित्रया पशुकामः । पशुकामो यजते । पशुकाम
इति पशु - कामः । यजते प्र । प्र प्रजया । प्रजया पशुभिः ।
प्रजयेति प्र - जया । पशुभिर् मिथुनैः । पशुभिरिति पशु - भिः ।
मिथुनैर् जायते । जायते प्र । प्रैव । एवाग्नेयेन । आग्नेयेन वापयति ।

वापयति रेतः । रेतः सौम्येन । सौम्येन दधाति । दधाति रेतः ।
रेत एव । एव हितम् । हितम् त्वष्टा । त्वष्टा रूपाणि । रूपाणि वि ।
वि करोति । करोति सारस्वतौ । सारस्वतौ भवतः । भवत एतत् ।
एतद् वै । वै दैव्यम् । दैव्यम् मिथुनम् । मिथुनम् दैव्यम् । दैव्यमेव ।
एवास्मै । अस्मै मिथुनम् । **17 (50/55)**

<u>T.S.2.4.6.2 - Kramam</u>

मिथुनम् मद्ध्यतः । मद्ध्यतो दधाति । दधाति पुष्ट्यै । पुष्ट्यै
प्रजननाय । प्रजननाय सिनीवाल्यै । प्रजननायेति प्र – जननाय ।
सिनीवाल्यै चरुः । चरुर् भवति । भवति वाक् । वाग् वै ।
वै सिनीवाली । सिनीवाली पुष्टिः । पुष्टिः खलु । खलु वै ।
वै वाक् । वाक् पुष्टिम् । पुष्टिमेव । एव वाचम् । वाचमुप । उपैति ।
एत्यैन्द्रः । ऐन्द्र उत्तमः । उत्तमो भवति । उत्तम इत्युत् – तमः ।
भवति तेन । तेनैव । एव तत् । तन्मिथुनम् । मिथुन॑ सप्त ।
सप्तैतानि । एतानि हवी॑षि । हवी॑षि भवन्ति । भवन्ति सप्त ।
सप्त ग्राम्याः । ग्राम्याः पशवः । पशवः सप्त । सप्तारण्याः ।
आरण्याः सप्त । सप्त छन्दा॑सि । छन्दा॑स्युभयस्य ।

उभयस्यावरुद्ध्यै । अवरुद्ध्या अथ । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । अथैताः । एता आहुतीः । अहुतीर् जुहोति । आहुतीरित्या – हुतीः । जुहोत्येते । एते वै । वै देवाः । देवाः पुष्टिपतयः । पुष्टिपतयस्ते । पुष्टिपतय इति पुष्टि–पतयः । त एव ( ) । एवास्मिन्न् । अस्मिन् पुष्टिम् । पुष्टिम् दधति । दधति पुष्यति । पुष्यति प्रजया । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरथो । पशुभिरिति पशु – भिः । अथो यत् । अथो इत्यथो । यदेताः । एता आहुतीः । आहुतीर् जुहोति । आहुतीरित्या – हुतीः । जुहोति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ **18 (62/71)**

(अस्मै – त एव – द्वादश च) (A6)

<u>T.S.2.4.7.1 - Kramam</u>

मारुतमसि । असि मरुताम् । मरुतामोजः । ओजो ऽपाम् । अपाम् धाराम् । धाराम् भिन्धि । भिन्धि रमयत । रमयत मरुतः । मरुतः श्येनम् । श्येनमायिनम् । आयिनम् मनोजवसम् । मनोजवसं ँवृषणम् । मनोजवसमिति मनः – जवसम् । वृषण७ँ सुवृक्तिम् । सुवृक्तिमिति सु–वृक्तिम् ॥ येन शर्द्धः । शर्द्ध उग्रम् । उग्रमवसृष्टम् ।

अवसृष्टमेति । अवसृष्टमित्यव – सृष्टम् । एति तत् । तदश्विना ।
अश्विना परि । परि धत्तम् । धत्त७ स्वस्ति । स्वस्तीति स्वस्ति ॥
पुरोवातो वर्.षन्न् । पुरोवात इति पुरः – वातः । वर्.षन् जिन्वः ।
जिन्वरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा वातावत् ।
वातावद् वर्.षन्न् । वातावदिति वात – वत् । वर्.षन्नुग्रः । उग्ररावृत् ।
आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा स्तनयन्न् ।
स्तनयन् वर्.षन्न् । वर्.षन् भीमः । भीमरावृत् । आवृथ् स्वाहा ।
आवृदित्या – वृत् । स्वाहा ऽनशनि । अनशन्यवस्फूर्जन्न् ।
अवस्फूर्जन् दिद्युत् । अवस्फूर्जन्नित्यव–स्फूर्जन्न् । दिद्युद् वर्.षन्न् ।
वर्.षन् त्वेषः । त्वेषरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् ।
स्वाहा ऽतिरात्रम् । अतिरात्रँ वर्.षन्न् । अतिरात्रमित्यति – रात्रम् ।
वर्.षन् पूर्तिः । पूर्तिरावृत् ( ) । आवृथ् स्वाहा ।
आवृदित्या – वृत् । **19 (50/61)**

T.S.2.4.7.2 - Kramam

स्वाहा बहु । बहु ह । हायम् । अयमवृषात् । अवृषादिति ।
इति श्रुतः । श्रुतरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् ।

स्वाहा ऽऽतपति । आतपति वर्.षन्न् । आतपतीत्या - तपति ।
वर्.षन्. विराट् । विराडावृत् । विराडिति वि-राट् । आवृथ् स्वाहा ।
आवृदित्या - वृत् । स्वाहा ऽवस्फूर्जन्न् । अवस्फूर्जन् दिद्युत् ।
अवस्फूर्जन्नित्यव - स्फूर्जन्न् । दिद्युद् वर्.षन्न् । वर्.षन् भूतः ।
भूतरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या - वृत् । स्वाहा मान्दाः ।
मान्दा वाशाः । वाशाः शुन्ध्यूः । शुन्ध्यूरजिराः ।
अजिरा इत्यजिराः ॥ ज्योतिष्मतीस्तमस्वरीः । तमस्वरीरुन्दतीः ।
उन्दतीः सुफेनाः । सुफेना इति सु - फेनाः ॥ मित्रभृतः क्षत्रभृतः ।
मित्रभृत इति मित्र - भृतः । क्षत्रभृतः सुराष्ट्राः । क्षत्रभृत इति
क्षत्र - भृतः । सुराष्ट्रा इह । सुराष्ट्रा इति सु - राष्ट्राः । इहमा ।
माऽवत । अवतेत्यवत ॥ वृष्णो अश्वस्य । अश्वस्य सन्दानम् ।
सन्दानमसि । सन्दानमिति सं - दानम् । असि वृष्ट्यै ।
वृष्ट्यै त्वा । त्वोप । उप नह्यामि । नह्यामीति नह्यामि ॥ **20 (42/52)**

(पूर्तिरावृद् - द्विचत्वारिꣳशच्च) (A7)

T.S.2.4.8.1 - Kramam

देवा वसव्याः । वसव्या अग्ने । अग्ने सोम । सोम सूर्य । सूर्येति सूर्य ॥ देवाः शर्मण्याः । शर्मण्या मित्रावरुणा । मित्रावरुणा ऽर्यमन्न् । मित्रावरुणेति मित्रा – वरुणा । अर्यमनित्यर्यमन्न् ॥ देवाः सपीतयः । सपीतयोऽपाम् । सपीतय इति स – पीतयः । अपाम् नपात् । नपादाशुहेमन्न् । आशुहेमन्नित्याशु – हेमन्न् ॥ उद्नो दत्त । दत्तोदधिम् । उदधिम् भिन्त । उदधि मित्युद – धिम् । भिन्त दिवः । दिवः पर्जन्यात् । पर्जन्यादन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षात् पृथिव्याः । पृथिव्यास्ततः । ततो नः । नो वृष्ट्या । वृष्ट्या ऽवत । अवतेत्यवत ॥ दिवा चित् । चित् तमः । तमः कृण्वन्ति । कृण्वन्ति पर्जन्येन । पर्जन्येनोदवाहेन । उदवाहेनेत्युद – वाहेन ॥ पृथिवीँ यत् । यद् व्युन्दन्ति । व्युन्दन्तीति वि – उन्दन्ति ॥ आ यम् । यम् नरः । नरः सुदानवः । सुदानवो ददाशुषे । सुदानव इति सु – दानवः । ददाशुषे दिवः । दिवः कोशम् । कोशमचुच्यवुः । अचुच्यवुरित्यचुच्यवुः ॥ वि पर्जन्याः । पर्जन्याः सृजन्ति ।

सृजन्ति रोदसी । रोदसी अनु । रोदसी इति रोदसी । अनु धन्वना । धन्वना यन्ति । यन्ति वृष्टयः । 21 (50/55)

T.S.2.4.8.2 - Kramam

वृष्टय इति वृष्टयः ॥ उदीरयथ । ईरयथा मरुतः । मरुतः समुद्रतः । समुद्रतो यूयम् । यूयं ँवृष्टिम् । वृष्टिं ँवर्.षयथ । वर्.षयथा पुरीषिणः । पुरीषिण इति पुरीषिणः ॥ न वः । वो दस्राः । दस्रा उप । उप दस्यन्ति । दस्यन्ति धेनवः । धेनवः शुभम् । शुभं ँयाताम् । यातामनु । अनु रथाः । रथा अवृथ्सत । अवृथ्सतेत्यवृथ्सत ॥ सृजा वृष्टिम् । वृष्टिम् दिवः । दिव आ । आ ऽद्भिः । अद्भिः समुद्रम् । अद्भिरित्यत् – भिः । समुद्रम् पृण । पृणेतिपृण ॥ अब्जा असि । अब्जा इत्यप् – जाः । असि प्रथमजाः । प्रथमजा बलम् । प्रथमजा इति प्रथम – जाः । बलमसि । असि समुद्रियम् । समुद्रियमिति समुद्रियम् ॥ उन्नम्भय । नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीम् भिन्धि । भिन्धीदम् । इदम् दिव्यम् । दिव्यम् नभः । नभ इति नभः ॥ उद्नो दिव्यस्य । दिव्यस्य नः । नो देहि । देहीशानः । ईशानो वि । वि सृज । सृजा दृतिम् । दृतिमिति दृतिम् ॥ ये देवाः ( ) ।

देवा दिविभागाः । दिविभागा ये । दिविभागा इति दिवि – भागाः ।
येऽन्तरिक्षभागाः । अन्तरिक्षभागा ये । अन्तरिक्षभागा
इत्यन्तरिक्ष – भागाः । ये पृथिविभागाः । पृथिविभागा इति
पृथिवि – भागाः ॥ त इमम् । इमं ँयज्ञम् । यज्ञमवन्तु । अवन्तु ते ।
त इदम् । इदम् क्षेत्रम् । क्षेत्रमा । आ विशन्तु । विशन्तु ते ।
त इदम् । इदम् क्षेत्रम् । क्षेत्रमनु । अनु वि । वि विशन्तु ।
विशन्त्विति विशन्तु ॥ **22** (**70/75**)

(यन्ति – देवा – विꣳशतिश्च) (A8)

T.S.2.4.9.1 - Kramam

मारुतमसि । असि मरुताम् । मरुतामोजः । ओज इति ।
इति कृष्णम् । कृष्णं ँवासः । वासः कृष्णतूषम् । कृष्णतूषम् परि ।
कृष्णतूषमिति कृष्ण – तूषम् । परि धत्ते । धत्त एतत् । एतद् वै ।
वै वृष्ट्यै । वृष्ट्यै रूपम् । रूपꣳ सरूपः । सरूप एव । सरूप
इति स – रूपः । एव भूत्वा । भूत्वा पर्जन्यम् । पर्जन्यं ँवर्.षयति ।
वर्.षयति रमयत । रमयत मरुतः । मरुतः श्येनम् । श्येनमायिनम् ।

आयिनमिति । इति पश्चाद्वातम् । पश्चाद्वातम् प्रति । पश्चाद्वातमिति
पश्चात् – वातम् । प्रति मीवति । मीवति पुरोवातम् । पुरोवातमेव ।
पुरोवातमिति पुरः – वातम् । एव जनयति । जनयति वर्.षस्य ।
वर्.षस्यावरुध्यै । अवरुध्यै वातनामानि । अवरुध्या इत्यव – रुध्यै ।
वातनामानि जुहोति । वातनामानीति वात–नामानि । जुहोति वायुः ।
वायुर् वै । वै वृष्ट्याः । वृष्ट्या ईशे । ईशे वायुम् । वायुमेव ।
एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति
भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै ।
अस्मै पर्जन्यम् । पर्जन्यं ँवर्.षयति । वर्.षयत्यष्टौ ।
अष्टौ जुहोति । **23** (**50/57**)

T.S.2.4.9.2 - Kramam

जुहोति चतस्रः । चतस्रो वै । वै दिशः । दिशश्चतस्रः ।
चतस्रो ऽवान्तरदिशाः । अवान्तरदिशा दिग्भ्यः । अवान्तरदिशा
इत्यवान्तर – दिशाः । दिग्भ्य एव । दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः ।
एव वृष्टिम् । वृष्टिꣳ सम् । सम् प्र । प्र च्यावयति । च्यावयति
कृष्णाजिने । कृष्णाजिने सम् । कृष्णाजिन इति कृष्ण – अजिने ।

सं ँयौति । यौति हविः । हविरेव । एवाकः । अकरन्तर्वेदि ।
अन्तर्वेदि सम् । अन्तर्वेदीत्यन्तः–वेदि । सं ँयौति । यौत्यवरुद्ध्यै ।
अवरुद्ध्यै यतीनाम् । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।
यतीनामद्यमानानाम् । अद्यमानाना॒ शीर्.षाणि । शीर्.षाणि परा । परा
ऽपतन्न् । अपतन् ते । ते खर्जूराः । खर्जूरा अभवन्न् ।
अभवन् तेषाम् । तेषा॒ रसः । रस ऊर्द्ध्वः । ऊर्द्ध्वोऽ पतत् ।
अपतत् तानि । तानि करीराणि । करीराण्यभवन्न् । अभवन्थ्
सौम्यानि । सौम्यानि वै । वै करीराणि । करीराणि सौम्या ।
सौम्या खलु । खलु वै । वा आहुतिः । आहुतिर् दिवः ।
आहुतिरित्या – हुतिः । दिवो वृष्टिम् । वृष्टिम् च्यावयति ।
च्यावयति यत् । यत् करीराणि । करीराणि भवन्ति ।
भवन्ति सौम्यया । **24 (50/56)**

T.S.2.4.9.3 - Kramam

सौम्ययैव । एवाहुत्या । आहुत्या दिवः । आहुत्येत्या – हुत्या ।
दिवो वृष्टिम् । वृष्टिमव । अव रुन्धे । रुन्धे मधुषा । मधुषा सम् ।
सं ँयौति । यौत्यपाम् । अपां ँवै । वा एषः । एष ओषधीनाम् ।

ओषधीना᳚ँ रसः । रसो यत् । यन् मधु । मध्वद्भ्यः । अद्भ्य एव ।
अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । एवौषधीभ्यः । ओषधीभ्यो वर्.षति ।
ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । वर्.षत्यथो । अथो अद्भ्यः ।
अथो इत्यथो । अद्भ्य एव । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । एवौषधीभ्यः ।
ओषधीभ्यो वृष्टिम् । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । वृष्टिम् नि ।
नि नयति । नयति मान्दाः । मान्दा वाशाः । वाशा इति । इति सम् ।
सं ँयौति । यौति नामधेयैः । नामधेयैरेव । नामधेयैरिति नाम–धेयैः ।
एवैनाः । एना अच्छ । अच्छैति । एत्यथो । अथो यथा ।
अथो इत्यथो । यथा ब्रूयात् । ब्रूयादसौ । असावा । एहि । इहीति ।
इत्येवम् । एवमेव । एवैनाः । एना नामधेयैः ( ) । नामधेयैरा ।
नामधेयैरिति नाम – धेयैः । आ च्यावयति । **25 (50/59)**

T.S.2.4.9.4 - Kramam

च्यावयति वृष्णः । वृष्णो अश्वस्य । अश्वस्य सन्दानम् ।
सन्दानमसि । सन्दानमिति सं–दानम् ॥ असि वृष्ट्यै । वृष्ट्यै त्वा ।
त्वोप । उप नह्यामि । नह्यामीति । इत्याह । आह वृषा । वृषा वै ।
वा अश्वः । अश्वो वृषा । वृषा पर्जन्यः । पर्जन्यः कृष्णः ।

कृष्ण इव । इव खलु । खलु वै । वै भूत्वा । भूत्वा वर्.षति ।

वर्.षति रूपेण । रूपेणैव । एवैनम् । एनꣳ सम् । समर्द्धयति ।

अर्द्धयति वर्.षस्य । वर्.षस्यावरुद्ध्यै ।

अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ॥ **26** (**29/30**)

(अष्टौ – भवन्ति – नामधेयैरै – कान्न त्रिꣳशाच्च) (A9)

T.S.2.4.10.1 - Kramam

देवा वसव्याः । वसव्या देवाः । देवाः शर्मण्याः । शर्मण्या देवाः ।

देवाः सपीतयः । सपीतय इति । सपीतय इति स – पीतयः ।

इत्या । आ बध्नाति । बध्नाति देवताभिः । देवताभिरेव । एवान्वहम् ।

अन्वहं ँवृष्टिम् । अन्वहमित्यनु – अहम् । वृष्टिमिच्छति । इच्छति

यदि । यदि वर्.षेत् । वर्.षेत् तावति । तावत्येव । एव होतव्यम् ।

होतव्यं ँयदि । यदि न । न वर्.षेत् । वर्.षेच्छ्वः । श्वो भूते ।

भूते हविः । हविर् निः । निर् वपेत् । वपेदहोरात्रे । अहोरात्रे वै ।

अहोरात्रे इत्यहः–रात्रे । वै मित्रावरुणौ । मित्रावरुणावहोरात्राभ्याम् ।

मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । अहोरात्राभ्याम् खलु ।

अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । खलु वै । वै पर्जन्यः । पर्जन्यो वर्.षति । वर्.षति नक्तम् । नक्तं ँवा । वा हि । हि दिवा । दिवा वा । वा वर्.षति । वर्.षति मित्रावरुणौ । मित्रावरुणावेव । मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तौ । तावेव । एवास्मै । अस्मा अहोरात्राभ्याम् । **27 (50/57)**

T.S.2.4.10.2 - Kramam

अहोरात्राभ्याम् पर्जन्यम् । अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । पर्जन्यं ँवर्.षयतः । वर्.षयतोऽग्नये । अग्नये धामच्छदे । धामच्छदे पुरोडाशम् । धामच्छद इति धाम – छदे । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेन् मारुतम् । मारुत९ सप्तकपालम् । सप्तकपाल९ सौर्यम् । सप्तकपालमिति सप्त – कपालम् । सौर्यमेककपालम् । एककपालमग्निः । एककपालमित्येक – कपालम् । अग्निर् वै । वा इतः । इतो वृष्टिम् । वृष्टिमुत् । उदीरयति । ईरयति मरुतः । मरुतः सृष्टाम् । सृष्टाम् नयन्ति । नयन्ति यदा । यदा खलु ।

खलु वै । वा असौ । असावादित्यः । आदित्यो न्यङ्ङ् ।
न्यङ् रश्मिभिः । रश्मिभिः पर्यावर्तते । रश्मिभिरिति रश्मि - भिः ।
पर्यावर्तते ऽथ । पर्यावर्तत इति परि - आवर्तते । अथ वर्.षति ।
वर्.षति धामच्छत् । धामच्छदिव । धामच्छदिति धाम - छत् ।
इव खलु । खलु वै । वै भूत्वा । भूत्वा वर्.षति । वर्.षत्येताः ।
एता वै । वै देवताः । देवता वृष्ट्याः । वृष्ट्या ईशते । ईशते ताः ।
ता एव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति
भाग - धेयेन । उप धावति । धावति ताः । ता एव । **28 (50/59)**

T.S.2.4.10.3 - Kramam

एवास्मै । अस्मै पर्जन्यम् । पर्जन्यं ँवर्.षयन्ति । वर्.षयन्त्युत ।
उतावर्.षिष्यन्न् । अवर्.षिष्यन् वर्.षति । वर्.षत्येव । एव सृज ।
सृजा वृष्टिम् । वृष्टिम् दिवः । दिव आ । आऽद्भिः । अद्भिः समुद्रम् ।
अद्भिरित्यत् - भिः । समुद्रम् पृण । पृणेति । इत्याह । आहेमाः ।
इमाश्च । चैव । एवामूः । अमूश्च । चापः । अपः सम् । समर्द्धयति ।
अर्द्धयत्यथो । अथो आभिः । अथो इत्यथो । आभि रेव । एवामूः ।
अमूरच्छ । अच्छैति । एत्यब्जाः । अब्जा असि ।

अब्जा इत्यप् – जाः । असि प्रथमजाः । प्रथमजा बलम् ।
प्रथमजा इति प्रथम – जाः । बलमसि । असि समुद्रियम् ।
समुद्रियमिति । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव ।
यथायजुरिति यथा – यजुः । एवैतत् । एतदुत् । उन्नम्भय ।
नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीमिति । इति वर्.षाह्वाम् । वर्.षाह्वाम्
जुहोति । वर्.षाह्वामिति वर्.ष – ह्वाम् । जुहोत्येषा । एषा वै ( ) ।
वा ओषधीनाम् । ओषधीनां ँवृष्टिवनिः । वृष्टिवनिस्तया ।
वृष्टिवनिरिति वृष्टि – वनिः । तयैव । एव वृष्टिम् । वृष्टिमा ।
आ च्यावयति । च्यावयति ये । ये देवाः । देवा दिविभागाः ।
दिविभागा इति । दिविभागा इति दिवि–भागाः । इति कृष्णाजिनम् ।
कृष्णाजिनमव । कृष्णाजिनमिति कृष्ण – अजिनम् । अव धूनोति ।
धूनोतीमे । इम एव । एवास्मै । अस्मै लोकाः । लोकाः प्रीताः ।
प्रीता अभीष्टाः । अभीष्टा भवन्ति । अभीष्टा इत्यभि – इष्टाः ।
भवन्तीति भवन्ति ॥ **29** (**71/81**)

(अस्मै – धावति ता – वा – एकविꣳशतिश्च) (A10)

T.S.2.4.11.1 - Kramam

सर्वाणि छन्दाꣳसि । छन्दाꣳस्येतस्याम् । एतस्यामिष्ट्याम् ।

इष्ट्यामनूच्यानि । अनूच्यानीति । अनूच्यानीत्यनु - उच्यानि ।

इत्याहुः । आहुस्त्रिष्टुभः । त्रिष्टुभो वै । वा एतत् । एतद् वीर्यम् ।

वीर्यँ यत् । यत् ककुत् । ककुदुष्णिहा । उष्णिहा जगत्यै ।

जगत्यै यत् । यदुष्णिहककुभौ । उष्णिहककुभावन्वाह ।

उष्णिहककुभावित्युष्णिह - ककुभौ । अन्वाह तेन ।

अन्वाहेत्यनु - आह । तेनैव । एव सर्वाणि । सर्वाणि छन्दाꣳसि ।

छन्दाꣳस्यव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्री । गायत्री वै । वा एषा ।

एषा यत् । यदुष्णिहा । उष्णिहा यानि । यानि चत्वारि । चत्वार्यधि ।

अद्ध्यक्षराणि । अक्षराणि चतुष्पादः । चतुष्पाद एव ।

चतुष्पाद इति चतुः - पादः । एव ते । ते पशवः । पशवो यथा ।

यथा पुरोडाशे । पुरोडाशे पुरोडाशः । पुरोडाशोऽधि । अद्ध्येवम् ।

एवमेव । एव तत् । तद् यत् । यदृचि । ऋच्यधि । अद्ध्यक्षराणि ।

अक्षराणि यत् । यज्जगत्या । जगत्या परिदद्ध्यात् । **30 (50/54)**

T.S.2.4.11.2 - Kramam

परिदद्ध्यादन्तम् । परिदद्ध्यादिति परि – दद्ध्यात् । अन्तं ँयज्ञम् ।
यज्ञम् गमयेत् । गमयेत् त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभा परि । परि दधाति ।
दधातीन्द्रियम् । इन्द्रियं ँवै । वै वीर्यम् । वीर्यं त्रिष्टुक् । त्रिष्टुगिन्द्रिये ।
इन्द्रिय एव । एव वीर्ये । वीर्ये यज्ञम् । यज्ञम् प्रति । प्रति ष्ठापयति ।
स्थापयति न । नान्तम् । अन्तम् गमयति । गमयत्यग्ने । अग्ने त्री ।
त्री ते । ते वाजिना । वाजिना त्री । त्री षधस्था । सधस्थेति ।
सधस्थेति सध – स्था । इति त्रिवत्या । त्रिवत्या परि । त्रिवत्येति
त्रि – वत्या । परि दधाति । दधाति सरूपत्वाय । सरूपत्वाय सर्वः ।
सरूपत्वायेति सरूप – त्वाय । सर्वो वै । वा एषः । एष यज्ञः ।
यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीयम् कामायकामाय ।
कामायकामाय प्र । कामायकामायेति कामाय – कामाय । प्र युज्यते ।
युज्यते सर्वेभ्यः । सर्वेभ्यो हि । हि कामेभ्यः । कामेभ्यो यज्ञः ।
यज्ञः प्रयुज्यते । प्रयुज्यते त्रैधातवीयेन । प्रयुज्यत इति प्र – युज्यते ।
त्रैधातवीयेन यजेत । यजेताभिचरन्न् । अभिचरन्थ् सर्वः ।
अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । सर्वो वै । वा एषः । **31 (50/57)**

T.S.2.4.11.3 - Kramam

एष यज्ञः । यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय॑ सर्वेण । सर्वेणैव । एवैनम् । एनं ँयज्ञेन । यज्ञेनाभि । अभि चरति । चरति स्तृणुते । स्तृणुत एव । एवैनम् । एनमेतया । एतयैव । एव यजेत । यजेताभिचर्यमाणः । अभिचर्यमाणः सर्वः । अभिचर्यमाण इत्यभि - चर्यमाणः । सर्वो वै । वा एषः । एष यज्ञः । यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय॑ सर्वेण । सर्वेणैव । एव यज्ञेन । यज्ञेन यजते । यजते न । नैनम् । एनमभिचरन्न् । अभिचरन्थ् स्तृणुते । अभिचरन्नित्यभि - चरन्न् । स्तृणुत एतया । एतयैव । एव यजेत । यजेत सहस्रेण । सहस्रेण यक्ष्यमाणः । यक्ष्यमाणः प्रजातम् । प्रजातमेव । प्रजातमिति प्र - जातम् । एवैनत् । एनद् ददाति । ददात्येतया । एतयैव । एव यजेत । यजेत सहस्रेण । सहस्रेणेजानः । ईजानोऽन्तम् । अन्तं ँवै । वा एषः । एष पशूनाम् । पशूनाम् गच्छति । गच्छति यः । **32 (50/53)**

T.S.2.4.11.4 - Kramam

यः सहस्रेण । सहस्रेण यजते । यजते प्रजापतिः । प्रजापतिः खलु ।
प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । खलु वै । वै पशून् । पशूनसृजत ।
असृजत तान् । ता७ स्त्रैधातवीयेन । त्रैधातवीयेनैव । एवासृजत ।
असृजत यः । य एवम् । एवं ँविद्वान् । विद्वा७ स्त्रैधातवीयेन ।
त्रैधातवीयेन पशुकामः । पशुकामो यजते । पशुकाम इति
पशु – कामः । यजते यस्मात् । यस्मादेव । एव योनेः ।
योनेः प्रजापतिः । प्रजापतिः पशून् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः ।
पशूनसृजत । असृजत तस्मात् । तस्मादेव । एवैनान् । एनान्थ्
सृजते । सृजत उप । उपैनम् । एनमुत्तरम् । उत्तर७ं सहस्रम् ।
उत्तरमित्युत् – तरम् । सहस्रम् नमति । नमति देवताभ्यः ।
देवताभ्यो वै । वा एषः । एष आ । आ वृश्च्यते । वृश्च्यते यः ।
यो यक्ष्ये । यक्ष्य इति । इत्युक्त्वा । उक्त्वा न । न यजते ।
यजते त्रैधातवीयेन । त्रैधातवीयेन यजेत । यजेत सर्वः । सर्वो वै ।
वा एषः । एष यज्ञः । यज्ञो यत् । **33 (50/54)**

T.S.2.4.11.5 - Kramam

यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय॑ᳪं सर्वेण । सर्वेणैव । एव यज्ञेन ।

यज्ञेन यजते । यजते न । न देवताभ्यः । देवताभ्य आ ।

आ वृश्च्यते । वृश्च्यते द्वादशकपालः । द्वादशकपालः पुरोडाशः ।

द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । पुरोडाशो भवति । भवति ते ।

ते त्रयः । त्रय श्चतुष्कपालाः । चतुष्कपालास्त्रिषमृद्धत्वाय ।

चतुष्कपाला इति चतुः – कपालाः । त्रिषमृद्धत्वाय त्रयः ।

त्रिषमृद्धत्वायेति त्रिषमृद्ध – त्वाय । त्रयः पुरोडाशाः । पुरोडाशा

भवन्ति । भवन्ति त्रयः । त्रय इमे । इमे लोकाः । लोका एषाम् ।

एषां ँलोकानाम् । लोकानामाप्त्यै । आप्त्या उत्तर उत्तरः । उत्तर उत्तरो

ज्यायान् । उत्तर उत्तर इत्युत्तरः – उत्तरः । ज्यायान् भवति ।

भवत्येवम् । एवमिव । इव हि । हीमे । इमे लोकाः । लोका

यवमयः । यवमयो मद्ध्ये । यवमय इति यव–मयः । मद्ध्य एतत् ।

एतद् वै । वा अन्तरिक्षस्य । अन्तरिक्षस्य रूपम् । रूप॑ᳪं समृद्ध्यै ।

समृद्ध्यै सर्वेषाम् । समृद्ध्या इति सम् – ऋद्ध्ये ।

सर्वेषामभिगमयन्न् । अभिगमयन्नव ।

अभिगमयन्नित्यभि – गमयन्न् । अव द्यति । द्यत्यछम्बट्कारम् ।
अछम्बट्कार॑ हिरण्यम् । अछम्बट्कारमित्यछम्बट् – कारम् ।
हिरण्यम् ददाति । ददाति तेजः । तेज एव । एवाव ( ) । **34 (50/58)**

T.S.2.4.11.6 - Kramam

अव रुन्धे । रुन्धे तार्प्यम् । तार्प्यम् ददाति । ददाति पशून् । पशूनेव ।
एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे धेनुम् । धेनुम् ददाति । ददात्याशिषः ।
आशिष एव । आशिष इत्या – शिषः । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे
साम्नः । साम्नो वै । वा एषः । एष वर्णः । वर्णो यत् । यद्धिरण्यम् ।
हिरण्यं ँयजुषाम् । यजुषाम् तार्प्यम् । तार्प्यमुक्थामदानाम् ।
उक्थामदानाम् धेनुः । उक्थामदानामित्युक्थ – मदानाम् । धेनुरेतान् ।
एतानेव । एव सर्वान् । सर्वान्. वर्णान् । वर्णानव । अव रुन्धे ।
रुन्ध इति रुन्धे ॥ **35 (30/32)** ***(जगत्या – ऽभिचरन्थ् सर्वो वै – गच्छति – यज्ञ – स्तेज एव – त्रि॑शच्च) (A11)***

T.S.2.4.12.1 - Kramam

त्वष्टा हतपुत्रः । हतपुत्रो वीन्द्रम् । हतपुत्र इति हत – पुत्रः ।
वीन्द्र॑ सोमम् । वीन्द्रमिति वि – इन्द्रम् । सोममा । आ ऽहरत् ।

अहरत् तस्मिन्न् । तस्मिन्निन्द्रः । इन्द्र उपहवम् । उपहवमैच्छत ।

उपहवमित्युप - हवम् । ऐच्छत तम् । तम् न । नोप । उपाह्वयत ।

अह्वयत पुत्रम् । पुत्रम् मे । मे ऽवधीः । अवधीरिति । इति सः ।

स यज्ञवेशसम् । यज्ञवेशसम् कृत्वा । यज्ञवेशसमिति

यज्ञ - वेशसम् । कृत्वा प्रासहा । प्रासहा सोमम् । प्रासहेति

प्र - सहा । सोममपिबत् । अपिबत् तस्य । तस्य यत् ।

यदत्यशिष्यत । अत्यशिष्यत तत् । अत्यशिष्यतेत्यति - अशिष्यत ।

तत् त्वष्टा । त्वष्टा ऽऽहवनीयम् । आहवनीयमुप ।

आहवनीयमित्या - हवनीयम् । उप प्र । प्रावर्तयत् । अवर्तयथ्

स्वाहा । स्वाहेन्द्रशत्रुः । इन्द्रशत्रुर् वर्द्धस्व । इन्द्रशत्रुरितीन्द्र-शत्रुः ।

वर्द्धस्वेति । इति सः । स यावत् । यावदूर्द्ध्वः । ऊर्द्ध्वः

पराविद्ध्यति । पराविद्ध्यति तावति । पराविद्ध्यतीति परा-विद्ध्यति ।

तावति स्वयम् । स्वयमेव । एव वि । व्यरमत । अरमत यदि ।

यदि वा । वा तावत् । तावत् प्रवणम् । प्रवणमासीत् ।

प्रवणमिति प्र - वनम् । **36** (**50/60**)

T.S.2.4.12.2 - Kramam

आसीद् यदि । यदि वा । वा तावत् । तावदधि । अद्ध्यग्नेः ।
अग्नेरासीत् । आसीथ् सः । स सम्भवन्न् । सम्भवन्नग्नीषोमौ ।
सम्भवन्निति सम् – भवन्न् । अग्नीषोमावभि ।
अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । अभि सम् । समभवत् ।
अभवथ् सः । स इषुमात्रमिषुमात्रम् । इषुमात्रमिषुमात्रं ँविष्वङ्ङ् ।
इषुमात्रमिषुमात्रमितीषुमात्रम् – इषुमात्रम् । विष्वङ्ङ्वर्द्धत ।
अवर्द्धत सः । स इमान् । इमान् ँल्लोकान् । लोकानवृणोत् ।
अवृणोद् यत् । यदिमान् । इमान् ँल्लोकान् । लोकानवृणोत् ।
अवृणोत् तत् । तद् वृत्रस्य । वृत्रस्य वृत्रत्वम् । वृत्रत्वम् तस्मात् ।
वृत्रत्वमिति वृत्र – त्वम् । तस्मादिन्द्रः । इन्द्रो ऽबिभेत् ।
अबिभेदपि । अपि त्वष्टा । त्वष्टा तस्मै । तस्मै त्वष्टा ।
त्वष्टा वज्रम् । वज्रमसिञ्चत् । असिञ्चत् तपः । तपो वै । वै सः ।
स वज्रः । वज्र आसीत् । आसीत् तम् । तमुद्यन्तुम् । उद्यन्तुम् न ।
उद्यन्तुमित्युत् – यन्तुम् । नाशक्नोत् । अशक्नोदथ । अथ वै ।
वै तर्.हि । तर्.हि विष्णुः । विष्णुरन्या । **37 (50/55)**

T.S.2.4.12.3 - Kramam

अन्या देवता । देवताऽऽसीत् । आसीथ् सः । सोऽब्रवीत् ।

अब्रवीद् विष्णो । विष्णवा । एहि । इहीदम् । इदमा । आ हरिष्यावः ।

हरिष्यावो येन । येनायम् । अयमिदम् । इदमिति । इति सः ।

स विष्णुः । विष्णुस्त्रेधा । त्रेधा ऽऽत्मानम् । आत्मानं ँवि । वि नि ।

न्यधत्त । अधत्त पृथिव्याम् । पृथिव्याम् तृतीयम् । तृतीयमन्तरिक्षे ।

अन्तरिक्षे तृतीयम् । तृतीयम् दिवि । दिवि तृतीयम् ।

तृतीयमभिपर्यावर्तात् । अभिपर्यावर्ताद्धि ।

अभिपर्यावर्तादित्यभि - पर्यावर्तात् । ह्यबिभेत् । अबिभेद् यत् ।

यत् पृथिव्याम् । पृथिव्याम् तृतीयम् । तृतीयमासीत् । आसीत् तेन ।

तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् ।

अयच्छद् विष्ण्वनुस्थितः । विष्ण्वनुस्थितः सः । विष्ण्वनुस्थित इति

विष्णु - अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र ।

प्र हाः । हारस्ति । अस्ति वै । वा इदम् । इदं मयि । **38 (50/52)**

T.S.2.4.12.4 - Kramam

मयि वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि ।

दास्यामीति । इति तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् ।

अयच्छत् तत् । तत् प्रति । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णादधाः । अधा मा ।

मेति । इति तत् । तद् विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् ।

अयच्छत् तत् । तद् विष्णुः । विष्णुः प्रति । प्रत्यगृह्णात् ।

अगृह्णादस्मासु । अस्मास्विन्द्रः । इन्द्र इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु ।

दधात्विति । इति यत् । यदन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे तृतीयम् ।

तृतीयमासीत् । आसीत् तेन । तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् ।

उदयच्छत् । अयच्छद् विष्ण्वनुस्थितः । विष्ण्वनुस्थितः सः ।

विष्ण्वनुस्थित इति विष्णु – अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् ।

अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र । प्र हाः । हारस्ति । अस्ति वै ।

वा इदम् । इदं मयि । **39 (50/51)**

T.S.2.4.12.5 - Kramam

मयि वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति ।

इति तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तत् प्रति ।

प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णात् द्विः । द्विर् मा । माऽधाः । अधा इति । इति तत् ।
तद् विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् ।
तद् विष्णुः । विष्णुः प्रति । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णादस्मासु ।
अस्मास्विन्द्रः । इन्द्र इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु । दधात्विति ।
इति यत् । यद् दिवि । दिवि तृतीयम् । तृतीयमासीत् । आसीत् तेन ।
तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् । अयच्छद्
विष्ण्वनुस्थितः । विष्ण्वनुस्थितः सः । विष्ण्वनुस्थित इति
विष्णु – अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र ।
प्र हाः । हार्येन । येनाहम् । अहमिदहम् ॥ **40** (**50/51**)

T.S.2.4.12.6 - Kramam

इदमस्मि । अस्मि तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति ।
इति त्वी(**3**) । त्वी(**3**) इति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीथ् सन्धाम् ।
सन्धाम् तु । सन्धामिति सम् – धाम् । तु सम् । सम् दधावहै ।
दधावहै त्वाम् । त्वामेव । एव प्र । प्र विशानि । विशानीति ।
इति यत् । यन् माम् । माम् प्रविशेः । प्रविशेः किम् । प्रविशेरिति
प्र – विशेः । किम् मा । मा भुञ्ज्याः । भुञ्ज्या इति । इत्यब्रवीत् ।

अब्रवीत् त्वाम् । त्वामेव । एवेन्धीय । इन्धीय तव । तव भोगाय ।

भोगाय त्वाम् । त्वाम् प्र । प्र विशेयम् । विशेयमिति । इत्यब्रवीत् ।

अब्रवीत् तम् । तं ँवृत्रः । वृत्रः प्र । प्राविशत् । अविशदुदरम् ।

उदरं ँवै । वै वृत्रः । वृत्रः क्षुत् । क्षुत् खलु । खलु वै ।

वै मनुष्यस्य । मनुष्यस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो यः ।

य एवम् । **41 (50/52)**

<u>T.S.2.4.12.7 - Kramam</u>

एवं ँवेद । वेद हन्ति । हन्ति क्षुधम् । क्षुधम् भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यम्

तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तत् प्रति ।

प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णात् त्रिः । त्रिर्मा । माऽधाः । अधा इति ।

इति तत् । तद् विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् ।

अयच्छत् तत् । तद् विष्णुः । विष्णुः प्रति । प्रत्यगृह्णात् ।

अगृह्णादस्मासु । अस्मास्विन्द्रः । इन्द्र इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु ।

दधात्विति । इति यत् । यत् त्रिः । त्रिः प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् त्रिः ।

त्रिः प्रत्यगृह्णात् । प्रत्यगृह्णात् तत् । प्रत्यगृह्णादिति प्रति – अगृह्णात् ।

तत् त्रिधातोः । त्रिधातोस्त्रिधातुत्वम् । त्रिधातोरिति त्रि – धातोः ।

त्रिधातुत्वं ँयत् । त्रिधातुत्वमिति त्रिधातु – त्वम् । यद् विष्णुः ।

विष्णुरन्वतिष्ठत । अन्वतिष्ठत विष्णवे । अन्वतिष्ठतेत्यनु – अतिष्ठत ।

विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मात् ।

तस्मादैन्द्रावैष्णवम् । ऐन्द्रावैष्णव७ं हविः ।

ऐन्द्रावैष्णवमित्यैन्द्रा – वैष्णवम् । हविर् भवति ( ) । भवति यत् ।

यद् वै । वा इदम् । इदम् किम् । किम् च । च तत् । तदस्मै ।

अस्मै तत् । तत् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छदृचः । ऋचः सामानि ।

सामानि यजू७ंषि । यजू७ंषि सहस्रम् । सहस्रं ँवै । वा अस्मै ।

अस्मै तत् । तत् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मात् । तस्माथ्

सहस्रदक्षिणम् । सहस्रदक्षिणमिति सहस्र – दक्षिणम् ॥ **42 (71/76)**

(प्रवणं – ँविष्णु – र्वा इद – मिद – महं – ँयो – भव – त्येक विं७शतिश्च) (A12)

T.S.2.4.13.1 - Kramam

देवा वै । वै राजन्यात् । राजन्याज्जायमानात् । जायमानादबिभयुः ।

अबिभयुस्तम् । तमन्तः । अन्तरेव । एव सन्तम् । सन्तम् दाम्ना ।

दाम्नाऽप । अपौम्भन्न् । औम्भन्थ् सः । स वै । वा एषः ।

एषोऽपोब्धः । अपोब्धो जायते । अपोब्ध इत्यप – उब्धः ।
जायते यत् । यद् राजन्यः । राजन्यो यत् । यद् वै । वा एषः ।
एषोऽनपोब्धः । अनपोब्धो जायेत । अनपोब्ध इत्यनप – उब्धः ।
जायेत वृत्रान् । वृत्रान् घ्नन्न् । घ्नꣳश्चरेत् । चरेद् यम् । यं कामयेत ।
कामयेत राजन्यम् । राजन्यमनपोब्धः । अनपोब्धो जायेत । अनपोब्ध
इत्यनप – उब्धः । जायेत वृत्रान् । वृत्रान् घ्नन् । घ्नꣳश्चरेत् ।
चरेदिति । इति तस्मै । तस्मा एतम् । एतमैन्द्राबार्.हस्पत्यम् ।
ऐन्द्राबार्.हस्पत्यं चरुम् । ऐन्द्राबार्.हस्पत्यमित्यैन्द्रा–बार्.हस्पत्यम् ।
चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेदैन्द्रः । ऐन्द्रो वै । वै राजन्यः ।
राजन्यो ब्रह्म । ब्रह्म बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव ।
एवैनम् ( ) । एनं दाम्नः । दाम्नो ऽपोम्भनात् । अपोम्भनान् मुञ्चति ।
अपोम्भनादित्यप–उम्भनात् । मुञ्चति हिरण्मयम् । हिरण्मयं दाम ।
दाम दक्षिणा । दक्षिणा साक्षात् । साक्षादेव । साक्षादिति
स – अक्षात् । एवैनम् । एनं दाम्नः । दाम्नो ऽपोम्भनात् ।

अपोम्भनान् मुञ्चति । अपोम्भनादित्यप – उम्भनात् ।
मुञ्चतीति मुञ्चति ॥ 43 (62/69)

(एनं – द्वादश च) (A13)

T.S.2.4.14.1 - Kramam

नवोनवो भवति । नवोनव इति नवः – नवः । भवति जायमानः ।
जायमानो ऽह्नाम् । अह्नाम् केतुः । केतुरुषसाम् । उषसामेति ।
एत्यग्रे । अग्र इत्यग्रे ॥ भागम् देवेभ्यः । देवेभ्यो वि । वि दधाति ।
दधात्यायन्न् । आयन् प्र । आयनित्या – यन्न् । प्र चन्द्रमाः ।
चन्द्रमास्तिरति । तिरति दीर्घम् । दीर्घमायुः । आयुरित्यायुः ॥
यमादित्याः । आदित्या अ॒ꣳशुम् । अ॒ꣳशुमाप्याययन्ति ।
आप्याययन्ति यम् । आप्याययन्तीत्या – प्याययन्ति । यमक्षितम् ।
अक्षितमक्षितयः । अक्षितयः पिबन्ति । पिबन्तीति पिबन्ति ॥
तेन नः । नो राजा । राजा वरुणः । वरुणो बृहस्पतिः । बृहस्पतिरा ।
आ प्याययन्तु । प्याययन्तु भुवनस्य । भुवनस्य गोपाः । गोपा इति
गो – पाः ॥ प्राच्याम् दिशि । दिशि त्वम् । त्वमिन्द्र । इन्द्रासि ।
असि राजा । राजोत । उतोदीच्याम् । उदीच्यां ँवृत्रहन्न् ।

वृत्रहन् वृत्रहा । वृत्रहन्निति वृत्र – हन्न् । वृत्रहा ऽसि ।
वृत्रहेति वृत्र – हा । असीत्यसि ॥ यत्र यन्ति । यन्ति स्रोत्याः ।
स्रोत्यास्तत् । तज्जितम् । **44 (50/55)**

T.S.2.4.14.2 - Kramam

जितम् ते । ते दक्षिणतः । दक्षिणतो वृषभः । वृषभ एधि ।
एधि हव्यः । हव्य इति हव्यः ॥ इन्द्रो जयाति । जयाति न । न परा ।
परा जयातै । जयाता अधिराजः । अधिराजो राजसु । अधिराज
इत्यधि – राजः । राजसु राजयाति । राजस्विति राज – सु ।
राजयातीति राजयाति ॥ विश्वा हि । हि भूयाः । भूयाः पृतनाः ।
पृतना अभिष्टीः । अभिष्टीरुपसद्यः । उपसद्यो नमस्यः । उपसद्य
इत्युप – सद्यः । नमस्यो यथा । यथा ऽसत् । असदित्यसत् ॥
अस्येत् । इदेव । एव प्र । प्र रिरिचे । रिरिचे महित्वम् । महित्वम्
दिवः । महित्वमिति महि – त्वम् । दिवः पृथिव्याः । पृथिव्याः परि ।
पर्यन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षादित्यन्तरिक्षात् ॥ स्वराडिन्द्रः । स्वराडिति
स्व–राट् । इन्द्रो दमे । दम आ । आ विश्वगूर्तः । विश्वगूर्तः स्वरिः ।

विश्वगूर्त इति विश्व – गूर्तः । स्वरिरमत्रः । अमत्रो ववक्षे । ववक्षे रणाय । रणायेति रणाय ॥ अभि त्वा । त्वा शूर । शूर नोनुमः । नोनुमोऽदुग्धाः । अदुग्धा इव । इव धेनवः । धेनव इति धेनवः ॥ ईशानमस्य । **45 (50/56)**

T.S.2.4.14.3 - Kramam

अस्य जगतः । जगतः सुवर्दृशम् । सुवर्दृशमीशानम् । सुवर्दृशमिति सुवः – दृशम् । ईशानमिन्द्र । इन्द्र तस्थुषः । तस्थुष इति तस्थुषः ॥ त्वामित् । इद्धि । हि हवामहे । हवामहे साता । साता वाजस्य । वाजस्य कारवः । कारव इति कारवः ॥ त्वां ँवृत्रेषु । वृत्रेष्विन्द्र । इन्द्र सत्पतिम् । सत्पतिम् नरः । सत्पतिमिति सत् – पतिम् । नरस्त्वाम् । त्वाम् काष्ठासु । काष्ठास्वर्वतः । अर्वत इत्यर्वतः ॥ य द्यावः । द्याव इन्द्र । इन्द्र ते । ते शतम् । शतꣳ शतम् । शतम् भूमीः । भूमीरुत । उत स्युः । स्युरिति स्युः ॥ न त्वा । त्वा वज्रिन्न् । वज्रिन्थ् सहस्रम् । सहस्रꣳ सूर्याः । सूर्या अनु । अनु न । न जातम् । जातमष्ट । अष्ट रोदसी । रोदसी इति रोदसी ॥ पिबा सोमम् । सोममिन्द्र ।

इन्द्र मन्दतु । मन्दतु त्वा । त्वा यम् । यम् ते । ते सुषाव ।
सुषाव हर्यश्व । हर्यश्वाद्रिः । हर्यश्वेति हरि – अश्व ।
अद्रिरित्यद्रिः ॥ **46** (**50/53**)

T.S.2.4.14.4 - Kramam

सोतुर् बाहुभ्याम् । बाहुभ्या॒ँ सुयतः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् ।
सुयतो न । सुयत इति सु–यतः । नार्वा । अर्वेत्यर्वा ॥ रेवतीर् नः ।
नः सधमादः । सधमाद इन्द्रे । सधमाद इति सध – मादः ।
इन्द्रे सन्तु । सन्तु तुविवाजाः । तुविवाजा इति तुवि – वाजाः ॥
क्षुमन्तो याभिः । याभिर् मदेम । मदेमेति मदेम ॥ उदग्ने । अग्ने
शुचयः । शुचयस्तव । तव वि । वि ज्योतिषा । ज्योतिषोत् । उदु ।
उ त्यम् । त्यम् जातवेदसम् । जातवेदस॒ँ सप्त । जातवेदसमिति
जात – वेदसम् । सप्त त्वा । त्वा हरितः । हरितो रथे ।
रथे वहन्ति । वहन्ति देव । देव सूर्य । सूर्येति सूर्य ॥ शोचिष्केशं
ँविचक्षण । शोचिष्केशमिति शोचिः – केशम् । विचक्षणेति
वि – चक्षण ॥ चित्रम् देवानाम् । देवानामुत् । उदगात् ।
अगादनीकम् । अनीकम् चक्षुः । चक्षुर् मित्रस्य । मित्रस्य वरुणस्य ।

वरुणस्याग्नेः । अग्नेरित्यग्नेः ॥ आऽप्राः । अप्रा द्यावापृथिवी ।

द्यावापृथिवी अन्तरिक्षम् । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी ।

अन्तरिक्षꣳ सूर्यः । सूर्य आत्मा । आत्मा जगतः ।

जगतस्तस्थुषः ( ) । तस्थुषश्च । **47** (**50/56**)

T.S.2.4.14.5 - Kramam

चेति च ॥ विश्वे देवाः । देवा ऋतावृधः । ऋतावृध ऋतुभिः ।

ऋतावृध इत्यृत – वृधः ॥ ऋतुभिर्. हवनश्रुतः ।

ऋतुभिरत्यृतु – भिः । हवनश्रुत इति हवन – श्रुतः ॥

जुषन्ताꣳ युज्यम् । युज्यम् पयः । पय इति पयः ॥ विश्वे देवाः ।

देवाः शृणुत । शृणुतेमम् । इमꣳ हवम् । हवम् मे । मे ये ।

ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । य उप । उप द्यवि । द्यवि ष्ठ । स्थेति स्थ ॥

ये अग्निजिह्वाः । अग्निजिह्वा उत । अग्निजिह्वा इत्यग्नि – जिह्वाः ।

उत वा । वा यजत्राः । यजत्रा आसद्य । आसद्यास्मिन्न् ।

आसद्येत्या – सद्य । अस्मिन् बर्.हिषि । बर्.हिषि मादयद्ध्वम् ।

मादयद्ध्वमिति मादयद्ध्वम् ॥ **48** (**30/34**) ***(त – दीशान – मद्रि – स्तस्थुष – स्त्रिꣳशच्च) (A14)***

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams :-

(दे॒वा म॑नु॒ष्या॑ – देवसु॒रा अब्रु॑वन् – देवासु॒रास्तेषा॑ं गाय॒त्रि – प्र॒जाप॑ति॒स्ता यन्त्रा॑ऽ – ग्ने॒ गोभि॑ः – चि॒त्रया॑ – मारु॒तं – देवा वसव्या॒ अग्ने॑ – मारु॒तमि॒ति – देवा॑ वसव्या॒ देवा॑ः शर्मण्या॒ः – सर्वा॑णि॒ – त्वष्टा॑ ह॒तपु॑त्रो – दे॒वा वै रा॑ज॒न्या॑न् – नवो॑नव॒ – श्चतु॑र्दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(दे॒वा म॑नु॒ष्या॑ः – प्र॒जां प॒शुन् – देवा॑ वसव्याः – परि॒द्ध्यदि॒द – मस्म्य॒ – ष्टा च॑त्वारि॒ꣳशत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-

(दे॒वा म॑नु॒ष्या॑ – मादयध्वं)

॥ हरि॑ः ओम् ॥

॥ इति द्वितीय काण्डे चतुर्त्थः प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

====================

Details of Panchati,Padam and Krama Vaakyam for Kandam 2, Prasanam 4 (TS 2.4)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	4	204	224
Anuvakam 2	4	199	234
Anuvakam 3	3	145	169
Anuvakam 4	3	153	178
Anuvakam 5	2	88	95
Anuvakam 6	2	112	126
Anuvakam 7	2	92	113
Anuvakam 8	2	120	130
Anuvakam 9	4	179	202
Anuvakam 10	3	171	197
Anuvakam 11	6	280	308
Anuvakam 12	7	371	397
Anuvakam 13	1	62	69
Anuvakam 14	5	230	254
Total →	48	2406	2696